

بورس به‌زودی رشد می‌کند!

قاسم صادقی
کارشناس بازار سرمایه

بازگشت تحریم‌هایی که با برجام تعلق شده بودند بدون شک بی‌تاثیر نخواهد بود، اما باید این را نیز در نظر داشت که با وجود گفته‌های مقامات دولت امریکا مبنی بر تعلیق تحریم‌ها، می‌دانستیم که این تحریم‌ها همچنان در ورطه عمل پا برجا مانده بودند و مشکلات زیادی هم برای کشورمان ایجاد می‌کردند، چراکه این تحریم‌ها که عموماً مرادات بانکی ما را نشانه گرفته بودند باعث ایجاد اختلال در امر واردات و صادرات کشورمان شده بود و عملاً امکان پرداخت هزینه خرید کالاها و همچنین دریافت ارز حاصل از صادرات را برای ما غیرممکن کرده بود.

اما این تحریم‌های جدیدی که وضع شده می‌تواند در افزایش هزینه صادرات و واردات برای دولت و فعالان اقتصادی ما تاثیرگذار باشد. اما باید توجه داشت که ممکن است تاثیرات روانی این تحریم‌ها بسیار بیشتر از تاثیرات مستقیم و اقتصادی آنها باشد.

دربارہ صادرات نباید فراموش کرد که وضع هرچه بیشتر محدودیت‌ها از سوی دولت‌های خارجی، موجب افزایش هزینه صدور کالا به خارج از کشور می‌شود و بازگرداندن پول حاصل از صادرات به کشور نیز با مشکلات جدی مواجه می‌گردد. این مشکلات در نهایت موجب کاهش سودآوری شود که در صورت‌های مالی شرکت‌ها نیز دیده می‌شود. این کاهش بازدهی شرکت‌های صادراتی در امر سودآوری نیز تاثیر مستقیمی روی قیمت سهام این مجموعه‌ها در بازار بورس و اوراق بهادار تهران می‌شود.

دلاری که از مرز ۲۷ هزار تومان هم عبور کرد باعث پیش‌خور کردن این خبر شده است. به این معنا که بازارهای مالی (ارز، طلا و...) بعضاً بازار را پیش‌خور می‌کنند و قبل از اینکه خبر منتشر شود، بسته به مثبت یا منفی بودن خبر واکنش خود را نشان می‌دهند. در این مورد خاص نیز دلار ۲۷ هزار تومانی از همین دست پیش‌خور کردن‌ها بود که نشانگر وجود جوی هیجانی بر این حوزه نیز است. در چنین جوی نیز افزایش غیرعادی و ناگهانی قیمت‌ها امری طبیعی بوده و نوسانات در این فضا همواره وجود داشته است.

از سویی هم درست است که اروپایی‌ها گفته‌اند از تحریم‌ها و اقدامات یکجانبه دولت ایالات متحده امریکا حمایت نمی‌کنیم اما می‌دانیم که در نهایت و در میدان عمل آنها از این اقدامات دولت امریکا پیروی خواهند کرد. این مسئله جدیدی نیست و قبلاً هم شاهد این امر بودیم که سران اتحادیه اروپا دونالد ترامپ مخالف هستند اما در عمل کاری از دست‌شان برنی‌آمد و تمام این کشورها تابع محدودیت‌های وضع شده جدید از سوی امریکایی‌ها بودند. به‌طور قطع در صورت ادامه این روند ما مشکلات مضاعفی خواهیم داشت که کار را برای ما سخت‌تر از قبل خواهد کرد.

اغلب سهامداران تازه وارد در بازار سرمایه بر این باورند که این تحریم‌های جدیدی که در پی ماجرای مکانیسم ماشه وضع شده، تاثیرات بدی روی بورس خواهد داشت. البته در ۳۰۲ روز اول هفته قبل شاهد این تاثیرات منفی روی شاخص کل بازار بورس بودیم که ناشی از همین جو هیجانی بازار بورس تهران نیز بود. اما سهامداران قدیمی و باتجربه یک اصل را به خوبی می‌دانند که در چنین شرایطی که محدودیت‌های بیشتری از سوی مجامع بین‌المللی بر ایران وارد می‌شود، دولت با مردم مهربان‌تر می‌شود و درصدد راضی نگه داشتن جامعه برمی‌آید. البته شرایط کنونی کشور با قبل کمی متفاوت و تا حدی غیرقابل پیش‌بینی شده است اما باید یادآور شوم که ما هم‌زمان با امضاء توافقنامه‌هایی مانند لوزان و برجام با یک اصلاح شدید و عمیقی در بازار سرمایه روبه‌رو شدیم در حالی که همگان انتظار یک رشد گسترده را داشتند. در مقابل این اتفاق، بارها دیده‌ایم که در صورت وضع تحریم‌ها و دامنه دارتر شدن محدودیت‌های بین‌المللی (پس از چند روز که بازار هیجانی عمل می‌کند) شاهد رشد غیرمعمول در بورس تهران بوده‌ایم.

اگر کمی دقیق‌تر به تجربیات خردمان از موقعیت‌های مشابه نگاه کنیم، در می‌یابیم که به احتمال زیاد در روزهای آینده باید شاهد رشد بازار بورس تهران باشیم و این ریزش‌های چند روز اخیر فقط ناشی از واکنش هیجانی نوسان‌مداران به اخبار پیرامون مکانیسم ماشه بوده است. البته در این بین دولت نیز باید تمام تلاش خود را به‌کار گیرد تا تعهدات خود را در قبال اهالی بازار بورس اجرا کند، در این صورت می‌توان گفت که باید انتظار روزهای بهتری را در تالار شیشه‌ای داشته باشیم.

عکس: آیدیا فریدی

واکنشی بازار سرمایه به خاتمه اسنپ‌پک ماشه نچکید ولی بورس ریخت

هفته گذشته شاخص کل بازار بورس تهران با ریزشی حدود ۱۵۰ هزار واحدی روبه‌رو شده بود و برخی کارشناسان این حوزه دلیل این ریزش را جار و جنجال دونالد ترامپ دانستند اما اغلب فعالان معتقدند این رفتار فقط یک واکنش هیجانی از سوی بازار بوده و مقطعی است. به اعتقاد اغلب کارشناسان بازار سرمایه، ریزش‌های هفته گذشته بازار بورس تهران به‌دلیل هیجانات ناشی از

مجلس با دو فوریت در برابر ماشه می‌ایستد

یک طرح دو فوریتی برای مقابله با امریکا

این مسئله و تحرکات یک‌جانبه امریکایی‌ها همواره مورد رصد کمیسیون امنیت ملی مجلس بوده و ما در جلسات متعددی این مسائل را بررسی کرده و برنامه‌های مختلفی نیز تدارک دیده‌ایم. حتی درخواست کرده‌ایم در صورت ادامه این تهدیدات، طرحی را با دو فوریت ارائه کنیم تا بتوانیم با وحدت در برابر دولت ایالات متحده امریکا بایستیم و جواب محکمی به زیاده‌خواهی آنها داده باشیم. دولت، مجلس و قوه قضاییه برای مقابله با این تهدیدات برنامه‌هایی دارند که باید با حفظ وحدت و همدلی آنها را به پیش ببریم، به‌دلیل همصدایی قوای دیگر حاکمیتی بود که ما نیازی به ارائه طرحی با ۳ فوریت را ندیدیم و با دو فوریت تنظیم شد، اما اگر ضرورت داشته باشد مجلس با تمام قوا و با ۳ فوریت به این مسئله خواهد پرداخت. حیدری درباره نحوه مدیریت بانک مرکزی در بازارهای مالی و ارزی کشور به **سنت** گفت: ما از

قبلی که در برجام انجام‌شده است، امریکا یا هر کشور دیگر عضو برجام باید عضویت خود در این توافقنامه را زیر پا نگذاشته باشد تا بتواند از امکانات آن بهره ببرد. سازکار اسنپ‌پک یا همان مکانیسم ماشه نیز یکی از این امکانات است که امریکا به‌دلیل خروج از برجام ابتدا حق استفاده از آن را ندارد. ضمناً اگر هم از برجام خارج نمی‌شد فقط در صورتی امکان استفاده از این مکانیسم وجود داشت که ایران این توافقنامه را نقض کرده باشد یا کلاً از برجام خارج شود. اما ما می‌دانیم که چنین اتفاقی رخ نداده و ما نه از برجام خارج شده‌ایم و نه آن را نقض کرده‌ایم. این نماینده مجلس یازدهم در ادامه افزود: مجلس نیز با تاکید بر امکانات داخلی و راه‌های فائق آمدن بر تحریم‌ها با کمک کشورهای هم‌پیمان و دوست، سعی بر این دارد که هرچه بیشتر و بهتر عزت ملت ایران را حفظ نماید. ما برای مقابله با این تهدیدات به وحدت و همدلی اعتقاد داریم چراکه با تفرقه نمی‌توان در برابر دشمنان به پیروزی رسید. مجلس هم برای مقابله و مقاومت با این مسائل برنامه‌هایی دارد که در آینده درباره جزئیات آنها

شهریار حیدری، نایب رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی با روشن دانستن مواضع مجلس در برابر تحرکات دولت دونالد ترامپ علیه جمهوری اسلامی ایران خاطر‌نشان کرد: موضع مجلس در این زمینه کاملاً مشخص و شفاف است، ما باید به سمت استفاده و تکیه بر توان داخلی در برابر تهدیدات برویم تا هرچه کمتر به خارجی‌ها وابسته باشیم. وی در ادامه با تاکید بر تخطی دولت امریکا از قواعد و قوانین بین‌المللی اضافه کرد: ما باید برای مقابله با نقشه‌های ایالات متحده امریکا و همین بحث مکانیسم ماشه برنامه داشته باشیم تا مبدا کشور دچار مشکل شود. درست است که امریکا برخلاف قواعد بین‌المللی حرکت می‌کند اما ما باید برای تمام شرایط آمادگی داشته باشیم.

امریکا حق استفاده از امکانات برجام را ندارد

نماینده مردم قصرشیرین در مجلس یازدهم در واکنش به اقدام امریکا در جهت فعالسازی مکانیسم ماشه به **سنت** گفت: دولت امریکا اصلاً حق استفاده از مکانیسم ماشه را ندارد، زیرا که براساس توافقات

حال بازار خوب است

محدودیت‌های بی‌سابقه‌ای را برای کشورمان ایجاد می‌کردند اما حالا به نظر می‌رسد که تمرکز تحریم‌های ایالات متحده امریکا در حال شیفت به روی واسطه‌های صادراتی ما است و ما نشانه‌های عملیاتی این مسئله را می‌بینیم. این کارشناس در ادامه ضمن برشمردن حالات ممکن برای بازار بورس تهران به **سنت** گفت: در بازارهای داخلی ما دو اتفاق ممکن است رخ بدهد؛ نخستین آن، امکان افزایش قیمت دلار در کوتاه‌مدت خواهد بود، البته این در صورتی است که بانک مرکزی اجازه شناور ماندن قیمت‌ها را بدهد و بازار را سرکوب نکند (منظور از کوتاه‌مدت نیز بازه ۳ تا ۶ ماهه است). این اتفاق در بازار بورس ما که غالباً براساس کامودیتی‌هاست باعث افزایش قیمت سهام خواهد شد. وی ادامه داد: نکته دوم نیز بخش صادرات ما است که ممکن است بیش از پیش دچار خدشه شوند. شرکت‌های بزرگ در یکی دو سال گذشته به راهکارهایی برای ادامه و تسهیل صادرات خود رسیده و خود را به این شرایط وفق داده‌اند. نکته مهم دیگر این است که فروش داخلی این

شرکت‌ها نیز دست کمی از صادرات ندارد، چراکه برخی از اقلام صادراتی خیلی بهتر و جذاب‌تر از قیمت‌های صادراتی در بورس کالا عرضه می‌شوند و همین امر اهمیت این مسئله را نشان می‌دهد. با توجه به این مسئله می‌بینیم که شرکت‌ها خودشان را زیاد درگیر صادرات نمی‌کنند، به راحتی در بورس کالا محصولات خود را عرضه و به سودگی پول آن را هم دریافت می‌کنند.

بورس کالا جذاب شده است
آگاهی با اشاره به جذابیت بورس کالا برای شرکت‌های بورسی عنوان کرد: البته در سطوح پایین‌تر بازار بورس امکان دارد برخی شرکت‌ها به‌واسطه تجار ما اقدام به صادرات کالاها خود به خارج از کشور کنند. از سویی هم آمارها نشان می‌دهد وضعیت فروش در بورس کالا وضعیت بسیار خوبی دارد و تبدیل به بازار جذابی شده است. البته صدور بخشنامه‌ها و انتشار اخبار خوب در این زمینه هم کمک حال بورس کالاتست که مسیر را برای فعالان بازار هموار می‌کند. این شرکت‌ها علاوه بر سودی که از بازار بورس کالا به‌دست می‌آورند تا به حال می‌توانستند به‌دلیل

عرضه ارز در سامانه نیما و سنا هم به‌دلیل اختلاف قیمت‌ها منتفع شوند. این تحلیلگر بازارهای مالی در پایان با مثبت دانستن روزهای آینده بازار بورس تهران به **سنت** یادآور شد: من درباره برآیند اتفاقات پیرامون بورس احساس نگرانی نمی‌کنم و چه‌بسا بسیار هم امیدوار هستم. اما آنچه ما روی تابلو می‌بینیم ممکن است نشأت‌گرفته از رفتار هیجانی و احساسی سهامداران و تازه‌واردان به بازار باشد. درحال حاضر اغلب سرمایه‌گذاران در بازار بورس و اوراق بهادار تهران به‌تازگی وارد این حوزه شده‌اند و تجربه و درک دقیقی از بازار سرمایه ندارند. به همین دلیل است که می‌بینیم هرازگاهی به‌دلیل انتشار یک خبر یا واکنش‌های احساسی بازار را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. البته ممکن است در کوتاه‌مدت همچنان هیجانات زیادی در بازار ببینیم اما با توجه به سودسازی‌هایی که در بازار سهام در حال رخ دادن است می‌توان انتظار روزهای بسیار خوبی را برای بورس تهران داشته باشیم. این را هم نباید فراموش کرد که در هفته‌های اخیر اصلاح مداوم و طولانی در بازار رخ داده، بخش مصنوعی بازار از بین رفت و به یک میزان طبیعی و حقیقی رسیده است.

سخن آخر...

براساس اخباری که از مجلس می‌رسد، طرح دو فوریتی مجلس در دست بررسی است و احتمالاً باید به‌زودی منتظر ارائه آن در صحن علنی مجلس باشیم. هرچند جزئیات آن هنوز مشخص نیست اما انتظار می‌رود مفاد این

منتظر رشد در آینده نزدیک نباشید

پیش‌بینی من این است که در آینده نزدیک، شاهد رشد چشمگیری که بتواند سهامداران را به بازار سرمایه امیدوار کند نخواهیم بود. به‌دلیل اینکه رشدهای جدید بیشتر نیازمند رویدادهای اقتصادی و سیاسی است که موجب بهسود اوضاع شوند. وگرنه با همین اخبار و اطلاعاتی که هم اکنون با آنها روبه‌رو هستیم، خیلی نمی‌توان از بازار روند رو به رشدی را انتظار داشت. رشد نرخ دلار هم نمی‌تواند محرک خیلی قوی برای رشد دوباره بازار سرمایه باشد؛ به این دلیل که خیلی از سهام‌ها با نرخ دلار بالای ۳۰ هزار تومان ارزش‌گذاری شده بودند؛

برابرین، بسیاری از سهام این ماجرای رشد نرخ دلار را پیش‌خور کرده‌اند. درحال‌حاضر بازار برای ریزش به دو دسته سهام تقسیم‌بندی می‌شود: سهامی که اصطلاحاً سهام شاخص‌ساز، بنیادی و ارزنده محسوب می‌شوند و خود دولت نیز روی آن نظر دارد. این سهام آفت کمتری خواهند داشت و در نهایت در یک کانال منفی و مثبت ۱۰ درصد معامله خواهند کرد، شامل سهامی است که رشدهای زیادی داشته و دارای بنیاد قوی نیستند و زیان‌انباشته آنها زیاد است و زمانی که رشد داشتند فقط به‌دلیل دارایی‌محور

حمید میرمعینی - کارشناس بازار سرمایه: بازار سرمایه در حالی هفته گذشته را با نماد قرمز به پایان رساند که در تمام هفته بیشتر سهم‌ها با صف فروش کار خود را آغاز کردند و با همان صف فروش نیز کار خود را به پایان رساندند. به هر حال، موضوع احتمال اعمال تحریم‌های جدید ناشی از مکانیسم ماشه بر بورس بی‌تاثیر نبود. به‌گفته فعالان اقتصادی و سیاسی، به‌خاطر اینکه تمام تحریم‌ها علیه کشور اعمال شده است، حتی در صورت اجرایی شدن اسنپ‌پک نیز اقتصاد از ناحیه فعال‌سازی مکانیسم ماشه خیلی تحت‌تاثیر قرار نمی‌گرفت؛ بنابراین آنچه اتفاق می‌افتاد و امروز هم اتفاق افتاده بار روانی این خبرها بر بازار است.